

Всі управлінські рішення об'єднуються в групи залежно від поставленої мети і знаходиться оптимальний варіант рішення.

Отже, бухгалтерський облік передбачає безперервне документально обґрунтоване відображення використання ресурсів підприємства і процесів господарської діяльності з метою контролю та активного впливу на них через систему управління. Завдяки цьому він є надійною і достовірною інформаційною базою для управління діяльністю підприємства та сприяє прийняттю оперативних управлінських рішень.

Література:

1. Україна. Закон. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні, від 16 липня 1999 року № 996-ХІV.
2. Білуха М.Т. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. – К.: 2000. – 692 с.
3. В. Озеран, П. Куцик, А. Волошин. Бухгалтерський облік у споживчій кооперації: Навч. посіб – Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2008. – 660 с.
4. Лишилєнко О.В. Бухгалтерський облік. Навчальний посібник. – Київ: Вид-во «Центр учбової літератури», 2003. – 624 с.
5. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посіб. – К.: Знання-Прес, 2003. – 444 с. – (Вища освіта ХХІ століття).

Галечко О.Б.

студ. гр. ЕОАм-11

Національний університет „Львівська політехніка”

Науковий керівник - Воськало В. І.,

асистент кафедри обліку і аналізу

ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТУ ГРОШОВИХ КОШТІВ У КАСІ

Функціонування підприємств у ринкових умовах передбачає безперервний рух грошових коштів, тому їх слід розглядати як важливий ресурс та результат діяльності підприємств. Як найбільш ліквідні активи, грошові кошти є важливими елементом ринкової економіки. Грошові активи зумовлюють активізацію суб'єктів господарювання до самофінансування. Використання в процесі управління господарськими суб'єктами достовірної та повної інформації про рух грошових коштів підвищує якість управлінських рішень, позитивно впливає на поточний і прогнозний фінансовий стан підприємств. Значущість інформації про рух грошових коштів обумовлюється необхідністю надання користувачам для прийняття рішень повної та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів.

Отже, метою аудиту касових операцій є встановлення достовірності, законності цих операцій і правильності відображення їх в обліку. Щодо завдання аудиту касових операцій, то тут можна виділити такі: ознайомлення з умовами збереження готівки, цінних паперів і інших грошових документів у касі; перевірка дотримання касової дисципліни; вивчення фактичного порядку документального оформлення операцій з надходження і витрачання грошових коштів, ведення касової книги, обліку касових операцій [2].

Відомо, що джерелами інформації для аудиту грошових коштів у касі є первинні документи з обліку грошових коштів у касі (прибутковий та видатковий касовий ордер, грошовий чек, розрахунково-платіжна відомість); реєстри аналітичного обліку касових операцій (касова книга, журнал реєстрації прибуткових і видаткових касових ордерів); реєстри синтетичного обліку касових операцій (журнал № 1 «Обліку грошових коштів та грошових документів», Головна книга); акти і довідки попередніх ревізій, аудиторські висновки, фінансова звітність (форми 1, 3, 5).

Щодо послідовності проведення аудиту грошових коштів у касі, то аудитор розпочинає насамперед перевіряти фактичну наявність і перерахунок усіх грошових коштів, що знаходяться у касі через процедуру інвентаризації. За результатами інвентаризації аудитор складає інвентарний

опис, результати якого порівнює із даними у Касовій книзі і Звіті касира на день проходження. Далі він перевіряє правильність заповнення первинних касових документів та ведення Касової книги. Перевіряється також чи не використовуються одні й ті ж підтверджуючі документи до одного видаткового касового ордеру. У разі потреби аудитор перевіряє реальність події, що підтверджена тим чи іншим касовим ордером. Треба відзначити, що також перевіряється, чи заповнені усі обов'язкові реквізити, чи немає виправлень, закреслювань, підчищань, а також правильність оформлення платіжних відомостей, наявності в них підписів, де необхідно. Згодом перевіряється порядок ведення Касової книги. Не менш важливим вважається перевірка відповідності записів у Касовій книзі записам у звіті касира і наявності всіх документів, що до нього прикладаються. Для того, щоб забезпечити оптимальний контроль бухгалтера за діями касира, проводиться перевірка за дотриманням реєстрації усіх прибуткових та видаткових касових документів. На наступному етапі здійснюють перевірку ліміту каси та дотримання його підприємством. Здійснюючи суцільну перевірку каси, аудитор порівнює залишки готівки на кінець дня по даних Касової книги із сумою ліміту каси. Не треба забувати про важливість перевірки правильності видачі готівки з каси: виявлення операцій, що не є дозволені законодавством, правильності оформлення і відображення в обліку операцій, що не суперечать законам. У свою чергу аудитор застосовує процедури зіставлення даних у Касовій книзі і Звіті касира з даними по видаткових касових ордерах, а також сум і дат у видаткових касових ордерах. Згодом перевіряється правильність оприбуткування готівки. Кінцевим етапом є перевірка відповідності даних аналітичного і синтетичного обліку касових операцій [2].

У результаті проведення аудиту грошових коштів у касі можуть виникати такі типові порушення: розкрадання грошових коштів як пряме, так і через фальсифікацію документів; неправомірне списання грошових коштів з каси, недотримання ліміту розрахунків готівкою з кредитором, відсутність платіжних документів, що є доказом здійснення операції, неправильна кореспонденція рахунків, нецільове використання отриманих коштів в установах банків, неповне і несвоєчасне оприбуткування коштів та інше.

У результаті цього згідно Указу Президента «Про застосування штрафних санкцій за порушення норм з регулювання обігу готівки» № 491/99 від 11.05.99 застосовують такі штрафні санкції наприклад:

1) за перевищення встановлених строків використання виданої під звіт готівки, а також за видачу готівкових коштів під звіт без повного звітування щодо раніше виданих коштів - у розмірі 25 відсотків виданих під звіт сум;

2) за перевищення встановлених лімітів залишку готівки в касах - у двократному розмірі сум виявленої понадлімітної готівки за кожний день;

3) за неоприбуткування (неповне та/або несвоєчасне) оприбуткування у касах готівки - у п'ятикратному розмірі неоприбуткованої суми [3].

Таким чином, на даному етапі розвитку бухгалтерського обліку відбуваються постійні зміни та нововведення у сфері організації бухгалтерського обліку та ведення звітності, яка стосується безпосередньо грошових коштів. Аудитору необхідно постійно стежити за цими змінами, щоб уникати помилок у своїй роботі, а також давати професійні рекомендації стосовно організації обліку грошових коштів.

За результатами проведення аудиту грошових коштів у касі на підприємстві доцільним буде пропозиція щодо його керівництва, а саме:

- скоротити обсяги готівкових розрахунків, особливо при поставках одних і тих самих товарів;

- порядок здійснення безготівкових розрахунків необхідно перевіряти як у платника готівкових коштів, так і їх отримувачів;

- слід технічно посилити засоби захисту приміщень і касових апаратів;

- визначити посади осіб, які можуть виконувати функції касира за його відсутності, методику проведення системи ефективного внутрішнього контролю грошових коштів шляхом впровадження внутрішнього аудиту. Це дозволить посилити контрольні процедури повноти надходження грошових коштів і створити механізм їх раціонального витрачання [1].

Література:

1. *Облік, аудит та аналіз грошових коштів: управлінський аспект (на прикладі підприємств споживчої кооперації): Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.06.04 [Електронний ресурс] / А. В. Грилицька; Держ. акад. статистики, обліку та аудиту Держкомстату України. — К., 2006. — 20 с. — укр.*
2. *Аудит: Навч. Посібник / Л. М. Полякова, М. В. корягін, В. І. Воськало, В.М. Чубай – Серія «Дистанційне навчання». № 21. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2004. – 248 с.*
3. *Про застосування штрафних санкцій за порушення норм з регулювання обігу готівки: Указ Президента від 11.05.99 № 491/99.*

Гладун Л.Я.

студ. гр. ОА-42

Львівський державний університет внутрішніх справ
Науковий керівник — Марушко Н. С.,
к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ АУДИТУ ТА ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЙОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Сьогодні в умовах розвитку різних форм власності, постійних змін зовнішнього середовища, в яких функціонують суб'єкти господарювання, розвиток і впровадження такої форми незалежного контролю як аудит є необхідність. Для повноцінного спостереження і вивчення будь-яке явище слід розглядати з історичної точки зору. Саме тому, основною метою нашого дослідження обрано історичні аспекти розвитку аудиту.

Термін «аудит» не є новим і незнайомим. Він виник в латинській мові понад дві тисячі років тому, означає «вислуховуючий» (2, с.23).

У найрозвиненішій державі того часу — Великобританії — група знаних бухгалтерів створила професійне об'єднання, метою якого була перевірка фінансових звітів. Ця подія і стала початком розвитку незалежного аудиту. На державному рівні створювалися спеціальні органи, які контролювали державні видатки та збір податків. Однак у подальшому значно зросла кількість великих підприємств і значно збільшилось число управлінців, яких наймали власники підприємств. Тобто відбулося розмежування функцій між власниками та підприємцями. А тому для попередження зловживань з боку підприємців власник був змушений звернутися до перевірки фінансової звітності незалежними аудиторами. (1, с.18).

Таким чином, виникла потреба обов'язкового аудиту, закон про який був прийнятий у Великобританії 1862р., у Франції — 1867р., у США- 1887р., Німеччині — 1931р.

Аудит як професія в Україні відбувся з моменту його юридичного визнання, тобто з часу прийняття Закону України «Про аудиторську діяльність» від 22.04.1993р. Обов'язковий аудит в Україні було впроваджено тільки у 1994-95 рр., всіма без винятку суб'єктами підприємницької діяльності, що позитивно вплинуло на вирішення проблеми адаптації аудиторства в Україні. Основним напрямком подальшого розвитку аудиту слід вважати розробку методологічної бази створення внутрішньофірмових стандартів формування впевненості аудитора при проведенні ним аудиторських послуг (3, с.293).

Достовірність фінансової звітності впливає на довіру до підприємства і його засновників, акціонерів, інвесторів. Оволодіння метоюкою аудиту фінансової звітності вкрай необхідне на даний час, коли поняття «економічна злочинність» є одним із особливо важливих кримінологічних понять. Необхідну допомогу практиці у боротьбі з економічною злочинністю повинна надати наука. Особливу актуальність при цьому має оволодіння методами і прийомами перевірки фінансової звітності не тільки аудиторами, але й економістами, бухгалтерами, юрисконсультами, працівниками правоохоронних органів,